

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Лоханова Н.О.

«_» _____ 20__ р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 6.03050901 «Облік і аудит»

за темою:

«Облік і контроль руху виробничих запасів
(на прикладі Одеського відділення ЦТС «Ліски» ПАТ «Укрзалізниця»)»

Виконавець

студентка ЦЗФН
курс 4 Зф 2

Резанова М.Ю.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

К.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Муренко Т.О.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ	7
1.1. Поняття виробничих запасів та їх класифікація	7
1.2. Оцінка виробничих запасів для цілей обліку	10
1.3. Проблемні питання обліку виробничих запасів	19
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ОДЕСЬКОМУ ВІДДІЛЕННІ ЦТС «ЛІСКИ» ПАТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»	23
2.1. Коротка економічна характеристика підприємства	23
2.2. Синтетичний та аналітичний облік операцій з виробничими запасами	24
2.3. Особливості обліку результатів інвентаризації виробничих запасів	34
2.4. Шляхи поліпшення обліку виробничих запасів на Одеському відділенні ЦТС «Ліски» ПАТ «Укрзалізниця»	37
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ОДЕСЬКОМУ ВІДДІЛЕННІ ЦТС «ЛІСКИ» ПАТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»	43
3.1. Аналіз руху виробничих запасів на підприємстві	43
3.2. Контроль операцій з виробничими запасами	46
3.3. Шляхи вдосконалення контролю операцій з виробничими запасами на підприємстві	50
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ	64

ВСТУП

Актуальність теми. Виробничі запаси займають особливе місце у складі майна і є зазвичай найбільш важливою та значною частиною активів підприємства. Актуальність теми полягає у дослідженні виробничих запасів задля ефективного управління виробничим процесом у сучасних умовах господарювання, що дозволить керівництву підприємства отримувати якісну інформацію. При переході діяльності економічних суб'єктів на ринкові відносини, що потребують об'єктивно зміни бухгалтерського обліку наближення його до міжнародних стандартів, правильна організація бухгалтерського обліку виробничих запасів є необхідною умовою для діяльності підприємства.

Основним завданням підприємств є найбільш повне забезпечення виробничими запасами для майбутнього виробництва продукції. Темпи росту обсягу виробництва продукції, покращення її якості безпосередньо впливають на обсяг витрат і прибуток підприємства. Тому дуже важливо приділяти велику увагу обліку виробничих запасів, їх зберіганню, реалізації та фінансових результатів на підприємстві, так як це основний ланцюжок кожного виробничого підприємства.

Різноманіття форм власності в період ринкової економіки, розширення прав підприємств у керуванні економікою, галузеві особливості виробництва вимагають альтернативних, а часом і різноманітних підходів при рішенні конкретних питань методики й техніки ведення обліку виробничих запасів.

Облік виробничих запасів здійснюється за такими напрямками:

- кількісний і вартісний облік;
- облік заготівлі та придбання матеріалів та розрахунків з постачальниками;
- наявності та руху на складах;
- використання у процесі виробництва;
- продажу, реалізації матеріальних цінностей і розрахунків з покупцями.

У зв'язку з дослідженням цих питань стає чітко обумовленою актуальність теми дослідження.

Мета і завдання дослідження. Мета випускної роботи - дослідження обліку виробничих запасів на підприємствах і визначення шляхів його удосконалення.

Досягнення поставленої мети зумовило постановку і вирішення наступних завдань:

- з'ясувати економічну сутність виробничих запасів, як окремої категорії;
- вивчити класифікацію виробничих запасів та порядок їх оцінки;
- розглянути особливості документального, аналітичного та синтетичного обліку виробничих запасів;
- оцінити сучасний стан системи обліку та контролю виробничих запасів та виділити дискусійні та невирішені питання;
- вивчити особливості організації обліку виробничих запасів на Одеському відділенні ЦТС «Ліски» ПАТ «Укрзалізниця»;
- удосконалити методику обліку виробничих запасів;
- визначити можливі шляхи вдосконалення організації внутрішньогосподарського контролю виробничих запасів на підприємстві.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є облік виробничих запасів Одеського відділення ЦТС «Ліски» ПАТ «Укрзалізниця». Підприємство знаходиться за адресою: 67665, Україна, Одеська область, Біляївський район, селище Усатове, вул. Залізничників, б, 14. Воно є відокремленим відділенням Центру транспортного сервісу «Ліски» ПАТ «Укрзалізниця», розташовано поза його місцезнаходженням. Детальні загальні положення про досліджуване підприємство показані у додатку А. Предметом діяльності філії є:

- надання сервісних послуг юридичним особам незалежно від форм власності, а також фізичним особам, при перевезенні вантажів залізничним, морським, автомобільним, річковим та повітряним транспортом;

- обслуговування та експлуатація контейнерів парку Укрзалізниці, приватних контейнерів та фітінгових платформ;
- організація належного складування вантажів та їх зберігання;
- організація переробки (сортування) контейнерів згідно з планами формування вантажних потоків;
- надання транспортно-експедиційних послуг при перевезення експортно-імпортних, транзитних вантажів залізничним, морським, автомобільним, річковим та повітряним транспортом;
- забезпечення взаємодії з підрозділами залізниць, на підставі укладених договорів;
- організація декларування, супроводження, охорони і страхування вантажів;
- посередницька діяльність митного брокера тощо.

Детальна інформація щодо предмету діяльності відділення показана у додатку А. Підприємство здійснює статистичний, оперативний, бухгалтерський та податковий облік результатів своєї діяльності, та подає звітність відповідно до чинного законодавства України. Деталі загальних положень щодо обліку та звітності на підприємстві також показані в додатку А.

Підприємство зареєстровано в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та у державній службі статистики. Підприємство є платником податку на додану вартість та страхових внесків в різні фонди соціального страхування, що гарантує соціальний захист для робітників цього підприємства. Організаційна структура підприємства наведена у додатку Б.

Слід також зазначити, що підприємство не використовує журнально-ордерну систему обліку, а звітність ведеться в 1-С Бухгалтерії 7.7.

Методи дослідження. У дипломній роботі використовувались такі методи дослідження як аналіз, синтез, абстрагування, конкретизація, дослідження документів та реєстрів обліку за формою і змістом, статистичні і аналітичні розрахунки, порівняння тощо.

Інформаційна база дослідження. При написанні роботи були використані закони та нормативно-правові акти, які регламентують правила зберігання та використання виробничих запасів на підприємстві, а також взаємовідносини між постачальником запасів та їх споживачем.

Теоретичні засади бухгалтерського обліку виробничих запасів на підприємствах складають Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, положення (стандарти) бухгалтерського обліку, а також інструкції та методичні рекомендації з окремих питань бухгалтерського обліку відповідних міністерств і відомств. Також була використана різноманітна література, з якої була взята інформація про аналітичний і синтетичний облік виробничих запасів, їх порядок і методи оцінки та первинний і складський облік.

ВИСНОВКИ

Дослідження обліку виробничих запасів проводилося на Одеському відділенні філії ЦТС «Ліски» ПАТ «Укрзалізниця». Практика обліку виробничих запасів ведеться у відповідності до законодавства. Результати дослідження з організації обліку виробничих запасів свідчать про те, що існує ряд проблем, які впливають на організацію ведення обліку виробничих запасів. Вирішення досліджених проблем дозволить ефективно здійснювати бухгалтерський облік виробничих запасів, підвищить ефективність виробництва, і тим самим підтримає конкурентоспроможність підприємства, нарощуючи його економічний потенціал.

На сьогоднішній день основним завданням підприємств є найбільш повне забезпечення виробничими запасами, покращення її якості, так як це безпосередньо впливає на обсяг витрат і прибуток підприємства.

Отже, основною метою діяльності підприємства є забезпечення конкурентоспроможності, де процес забезпечення виробничими запасами відіграє значну роль, оскільки істотно впливає на фінансовий результат. Важливим напрямком удосконалення організації оперативного й складського обліку запасів є раціоналізація форм документів, документообігу й всієї системи оформлення, реєстрації й обробки документів.

У напрямку вдосконалення обліку наявності й руху виробничих запасів передбачає такі зміни у веденні бухгалтерського обліку на підприємстві:

1. Розробка та впровадження графіку документообігу, який сприятиме своєчасному складанню та просуванню по виконавцям первинної документації, яка складається для обліку виробничих запасів.
2. Виявлення старопридатних виробничих запасів та їх оптимізація, завдяки чому інформація, що наводиться у звітності буде більш прозорою та об'єктивною.
3. Перегляд норм витрачання виробничих запасів (в частині списання палива для потреб автотранспорту).

4. Перехід на більш новітню версію 1-С Бухгалтерія 8.2. або 8.3, які мають розширенні можливості, ніж діюча на підприємстві 1-С Бухгалтерія 7.7.

На аналізованому підприємстві існує проблема ведення звітності. Уся звітність на Одеського відділення філії ЦТС «Ліски» ПАТ «Укрзалізниці» ведеться в 1-С Бухгалтерії 7.7. Дана тенденція може негативно вплинути на діяльність і викликати труднощі у веденні бухгалтерського обліку на підприємстві.

Для того щоб підвищити оперативність інформаційного забезпечення підприємства, а також дієвість та ефективність, нам необхідно вдосконалити електронний облік та контроль діяльності організацій, застосувавши при цьому нові інформаційні технології.

Ми пропонуємо вирішити данну проблему шляхом впровадження 1-С Бухгалтерії 8.2 або 8.3.

Застосування 1-С Бухгалтерії 8.2 або 8.3 дозволить прискорити обробку облікової інформації та передачу її за всіма напрямками. Запропоноване удосконалення ведення електронного обліку матиме значні переваги, такі як:

1. Можливість налагодження системи як на специфіку підприємства, так і на зміни в законодавстві України, тобто у мінімально короткий термін без втрат інформаційних даних нова програма дозволить не тільки перебудувати План рахунків, звітні форми, типові проводки, але і скласти звітність згідно нових вимог обліку.

2. Можливість роботи не тільки в локальних обчислювальних мережах, а і з іншими джерелами бухгалтерської інформації, такими як системи "клієнт-банк" для безготівкових розрахунків і реєстраторами розрахункових операцій.

3. Наявність постійної підтримки з боку розробників програмного забезпечення: навчання і консультативного супроводу не тільки на випадок поломок, але і внесення змін.

1-С Бухгалтерії 8.2 (8.3) забезпечує рішення всіх завдань, які виникають перед бухгалтерією підприємства, якщо вона повністю відповідає за облік на підприємстві, включаючи, наприклад, виписку первинних документів, облік виробничих запасів і т.д. Дану програму також можна використовувати винятково для ведення бухгалтерського й податкового обліку.

Також вирішується проблема захисту електронних документів. По-перше, це контроль прав доступу до документів, а по-друге, це захист електронного документа і його реквізитів від випадкових чи навмисних змін у документі після його формування і набрання юридичної сили, а також захист електронного документа під час його зберігання в електронному архіві. Захист електронних документів на підприємстві можна організувати різними способами. Наприклад, можна застосовувати розмежування прав доступу з використанням індивідуальних паролів входу до програми. Це дозволить працівникам працювати лише з тими документами, які входять до їх компетенції.

Впровадження удосконаленої системи 1-С Бухгалтерії 8.2 (8.3) на Одеське відділення філії ЦТС «Ліски» ПАТ «Укрзалізниця» поліпшить якість облікових даних і, як наслідок, підвищить ефективність управління підприємством.

Незважаючи на те, що підприємство відчує труднощі з установкою нової програми, це у результаті призведе до більш ефективної роботи підприємства та спростить процес бухгалтерського обліку.

Посилення контролю за станом виробничих запасів і раціональним їх використанням робить істотний вплив на рентабельність підприємства і його фінансове положення.

У напрямку вдосконалення контролю операцій з виробничими запасами рекомендовано посилити контроль за проведенням щорічної інвентаризації таких активів, здійснювати щомісячну інвентаризацію виробничих запасів (або вібірково – в розрізі ділянок, або суцільну – якщо обсяг виробничих запасів дозволяє).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс від від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції Податкового кодексу 20.09.2015, підстава 702-19// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246 в редакції Положення від 01.01.2015 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246 в редакції Положення від 09.08.2013, підстава z1242-13 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Затверджені наказом Мінфіну України від 10.02. 2007 р. №2 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
5. Анализ финансово-хозяйственной деятельности: практикум. [Текст] / О.В. Губина, В.Е. Губин 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ФОРУМ, ИНФРА-М, 2012. - 192 с.
6. Атамас П.И. Бухгалтерський облік у галузях економіки: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 392 с.
7. Бабіч В.В. Фінансовий облік (облік активів): Навч.посібник / В.В.Бабіч, С.В.Сагова. – К.: КНЕУ, 2012. – 282 с.
8. Білик М. Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. [Текст] / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. - К.: КНЕУ, 2005. - 592 с.

9. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. [Текст]/ М. Т. Білуха. - К.: Цент навчальної літератури, 2011. - 690с. 112
10. Блакита Г.В. Бухгалтерський облік: практикум : навч. посіб. для студ. навч. закл. / Г. В. Блакита, Н. О. Ромашевська. - К. : Центр учб. л-ри, 2012. - 151 с.
11. Бланк И.А. Словарь-справочник фінансового менеджера / И.А. Бланк. – К.: “Ника-Центр”, 2012. – 480 с.
12. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учебный курс. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2005. – 528 с.
13. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: [Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”] / Ф.Ф. Бутинець, Л.Л. Горецька. – Житомир: ПП “Рута”, 2012. – 544 с.
14. Бухгалтерський облік. Частина І: навчальний посібник / За ред. В.Ф. Максимової. – Одеса, ОНЕУ, 2013. – 462 с.
15. Бухгалтерський облік. Частина ІІ: навчальний посібник / За ред. В.Ф. Максимової. – Одеса, ОНЕУ, 2013. – 462 с.
16. Бухгалтерський управлінський облік: Навч. посіб. для студентів спец. 7050106 «Облік і аудит / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук. - Житомир: ЖІТІ, 2012. - 448 с. 113
17. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст]: підручник / ред. проф. Ф.Ф.Бутинця. 5-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2012. – 726 с.
18. Бухгалтерський фінансовий облік : підруч. для студ. спец. “Облік і аудит” – 8-ме вид., доп. і перероб. / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2014. – 912 с.
19. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : навч. практ. пос. / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 536 с.

20. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: [Практичний посібник] / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – К.: Лібра, 2014. – 880 с.
21. Дерев'янка С. Проблема оцінки матеріальних цінностей в сучасних умовах / С. Дерев'янка // Агрокомпас. - 2014. - №11. – С. 15-18.
22. Зверяков М.И. Теоретические проблемы формирования национальной экономической системы: монография / М.И. Зверяков. – Одесса: Астропринт, 2012. – 352 с.
23. Зверяков, М. І. У пошуках виходу з кризи [Текст] / М. І. Зверяков // Економіка України. — 2013. — № 8(621). — С. 4–21.
24. Кірейцев Г. Г. Фінансова звітність підприємств та її аналіз / Г. Г. Кірейцев. - К: ЦУЛ, 2013. - 452 с.
25. Левченко О.П. Шляхи удосконалення організації обліку виробничих запасів / О.П. Левченко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2014. – № 4. – С. 266–270.
26. Лежненко Л.І. Теоретичні аспекти удосконалення аналітичного обліку виробничих запасів / Л.І. Лежненко, І.О. Ломова // Молодий вчений. – 2014. – №5 (1). – С. 122 – 126.
27. Лишиленко, О.В. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст] : навч. посіб. – Київ : Вид-во «Центр навчальної літератури», 2013. – 524 с.
28. Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: вид-во КНЕУ, 2012. – 331 с.
29. Максимова В.Ф. Контроль і ревізія: навч. посібник / В. Ф. Максимова. – Одеса: ОДЕУ, 2003. – 334 с.
30. Мельничук В.М. Основи економічного аналізу : Навчальний посібник. – Київ : «Кондор». - 2012. - 128 с.
31. Огійчук М.Ф. Аудит: організація і методика: Навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. - К.: Алерта, 2013. - 664 с.
32. Поплюйко А.М. Оцінка виробничих запасів при їх використанні / А.М. Поплюйко// Збірник наукових праць черкаського державного

технологічного університету. - №1. – Черкаси: ЧДТУ, 2012. - С.55-63.

33. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2012. – 628 с.

34. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік [текст] : навч. посіб. / І. Б. Садовська, С 14 Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. - К. : "Центр учбової літератури", 2013. – 688 с.

35. Сонько В. Бухгалтерський облік: [навч. посібн. для студентів спеціальності Облік і аудит вищ. навч. закл.] / В. Сонько. – Тернопіль: Астон, 2012. – 496 с.

36. Сопко В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. – 3-те вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 578 с.

37. Титенко Л.В. Економічна сутність виробничих запасів / Л.В.Титенко// Фінанси, облік і аудит. - 2013. - Вип. 18. - С. 361-369.

38. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: [Підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. – 6-те вид.] / Н.М. Ткаченко. – К.: А.С.К., 2009. – 784 с.

39. Фінансовий облік : підручник / С. Ф. Голов [та ін]. – К. : Лібра, 2012. – 976 с.

40. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: [Підручник] / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 566 с.

41. Чебанова Н.В. Бухгалтерський фінансовий облік: [Посібник] / Н.В. Чебанова, Ю.А. Василенко. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2013. – 672 с.

42. Янчук В. І. Сучасні проблеми та напрямки вдосконалення ведення обліку виробничих запасів на підприємстві / В. І. Янчук, О. В. Кипаренко // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. – 2012. – Випуск № 3 (69) Том. 2. – С. 250-255.